

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

พระราहुล

พระราहुล เป็นพระเถระที่จัดไว้ในกลุ่มพระสาวกแคว้นสักกะ^๑ เกิดในวรรณะกษัตริย์ ตระกูลศากยะ เป็นพระโอรสของเจ้าชายสิทธัตถะ กับพระนางยโสธรา ในวันที่ประสูติจากพระครรภ์พระมารดา ตรงกับวันที่ เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกทรงผนวช เหตุที่ทรงมีพระนามว่า “ราहुล” เพราะอาศัยพระอุทานของเจ้าชาย สิทธัตถะ ในเวลาพระโอรสประสูติว่า “ราहुลฺ ชาตํ พนฺธํ ชาตํ”

การบรรพชาของราहुลกุมาร ไม่ได้เป็นการบรรพชาด้วยความเลื่อมใสในพระพุทธเจ้า แต่เป็นการบรรพชาด้วยความบังเอิญ เหตุเพราะพระนางพิมพาผู้เป็นมารดา ได้นำให้พระราชโอรส ไปทูลขอเมล็ดจากพระพุทธเจ้า ในขณะที่มีพระชนมายุเพียง ๗ พรรษาเท่านั้น

ราहुลกุมาร จึงเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ตามวจาตรัสรับสั่งพระมารดา พอเสด็จถึงที่เฝ้าแล้ว ทรงถวาย บังคมเกิด มีทथยันีกรักเหมือนดังบุตรทั้งหลายรักบิดา มีใจร่าเริงยินดีกราบทูลว่า “ข้าแต่พระสมณะ เजाของเสด็จ พอ เป็นสุขดี” แล้วประทับ ยืนทรงกราบทูลด้วยถ้อยคำอื่น ๆ และทูลขอว่า “ข้าแต่สมณะ ขอใดประทานมรดก แก่ข้าพระองค์เถิด” แล้วได้เสด็จติดตามพระผู้มีพระภาคเจ้าไปจนถึงนิโคธาราม

พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงดำริว่า “กุมารนี้ต้องการทรัพย์อันเป็นสมบัติของบิดา ทรัพย์นั้น ย่อมเป็นไปตามวิฎฐะคือหมุนเวียนไป เป็นทรัพย์ภายนอก ทำให้เกิดความเดือดร้อน ตถาคตจะไม่ให้ทรัพย์ที่กุมารนี้ขอ แต่จะให้อริยทรัพย์ ๗ ประการ อันตถาคตใด ณ ภายใต้งันโพธิ์แกเธอ จะกระทำให้เธอเป็นเจ้าของมรดกอัน เป็นโลกุตระทรัพย์ คือทรัพย์ที่ช่วยให้ข้ามพ้นจากโลกอันเป็นทรัพย์ภายใน”^๒ จึงรับสั่งให้พระสารีบุตรเถระ ทำการบรรพชาให้กุมารราहुล ด้วยวิธีให้รับพระไตรสรณคมน์ คือกล่าววจาถึงพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า และให้สมาทานศีล ๑๐ ประการ ซึ่งราहुลกุมาร ทรงผนวชเป็นสามเณรรูปแรก ในพระพุทธศาสนา

พระเจ้าสุทโธทนะ เมื่อทราบวราहुลกุมารบรรพชาแล้ว ทรงโทมัสเสียพระทัยเป็นอย่างยิ่ง ด้วยหวังไว้แต่ เดิมว่า เมื่อพระราชโอรสสิทธัตถะออกบวชแล้ว ก็หวังจะได้ันนทกุมารผู้นองชาย สืบราชสมบัติต่อ แต่พระบรม ศาสดาก็ทรงพานันทะออกบวช ทำให้ผิดหวังเป็นคำรบสอง แต่ก็ยังมีหวังอยู่ว่า จะให้ราहुลกุมารผู้หลานรัก

^๑ พระเถระกลุ่มพระสาวกแคว้นสักกะคือ พระนันทะ พระภัททิยะ (กาฬิโคธาบุตร) พระอนุรุทธะ พระอานนท พระภคฺ พระกิมพิละ พระอุบาลี พระเมฆิยะ พระนาคิ ตะ พระสิวลี พระปุลณณมันตานีบุตร พระมหาอุททายี พระกาฬุททายี และพระราहुล. (บรรจบ บรรณรุจิ, อสิติมหาสาวก, พิมพ์ครั้งที่๓ (กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์มหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๕๔.)

^๒ จำเนียร ทรงฤกษ์, ชีวประวัติพุทธสาวก : ประวัติพระอัจฉริยมหาเถระเมื่อครั้งพุทธกาล เล่ม ๒, หน้า ๓๗๔-๓๗๖.

เป็นทนายทสี่บราชสมบัติต่อไป แต่แล้วพระพุทธรองค์ก็ทรงนำไปบวชเสียอีก จึงหมดสิ้นผู้สืบราชสมบัติต่อไป ทรงดำริต่อไปอีกว่า หากปล่อยไว้อย่างนี้อีกไม่นาน บรรดา कुमारในศากยสกุล ก็จะถูกนำไปบวชจนหมดสิ้น อนึ่ง ความทุกข์โศกนี้สออย่างนี้ ก็จะเกิดแก่บิดามารดาในสกุลอื่น ๆ ด้วยเหตุสิ้นคนสืบสกุล จึงรีบเสด็จไปเฝ้า พระผู้มีพระภาคเจ้าที่นิโครธาราม กราบทูลขอประทานพระพุทธรอนุญาตว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ นับต่อแต่นี้ไป ถ้ากุลบุตรผู้ใด แม้ประสงค์จะบวชในพระพุทธศาสนา หากมารดาบิดา ยังมิยอมพร้อมใจกันอนุญาตให้บวชแล้ว ขอได้โปรดดเสีย อย่าได้ให้บรรพชาแก่กุลบุตรผู้นั้นเลย”

พระบรมศาสดา ได้ประทานพรตามที่พระพุทธรบิดากราบทูลขอแล้ว ถวายพระพรลา แล้วจึงทรงพา พระนันทะและสามเณรราหุล พร้อมด้วยหมู่ภิกษุสงฆ์เสด็จกลับสู่มหานครราชคฤห์

เมื่อราหุลกุมาร บรรพชาเป็นสามเณรแล้ว ตามเสด็จพระบรมศาสดา และพระสารีบุตรเถระ ผู้เป็นพระอุปัชฌาย์ของตน ไปยังสถานที่ต่าง ๆ เมื่ออายุครบก็ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ

วันหนึ่ง ขณะที่พระราหุลพักอยู่ที่สวนมะม่วง ในกรุงราชคฤห์ พระบรมศาสดาเสด็จไปที่นั่น ทรงแสดงพระธรรมเทศนาราทูลโสภาทสุตฺร ทรงยกอายตนะภายใน และภายนอกขึ้นแสดง พระราหุล ส่งจิตไปตามกระแสพระธรรมเทศนา ก็ได้บรรลุพระอรหัตผล

พระราหุล เป็นผู้มื้อธยายศัยใครต่อการศึกษาพระธรรมวินัย ทุกวันที่ท่านตื่นขึ้นมาเวลาเช้า ท่านจะกำทราญให้เต็มฝ่าพระหัตถ์ แล้วตั้งความปรารถนาว่า “วันนี้ ข้าพเจ้าพึงได้รับคำสั่งสอน จากสำนักพระบรมศาสดา สำนักพระอุปัชฌาย์ และสำนักพระอาจารย์ทั้งหลาย ให้ได้ประมาณเท่าเม็ดทรายในกำมือของข้าพเจ้านี้” ด้วยเหตุนี้ ท่านจึงได้รับการยกย่องจากพระบรมศาสดา ให้ดำรงตำแหน่งเอตทัคคะ เป็นผู้เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย ในทาง ผู้ใคร่ในการศึกษา

ท่านพระราหุลเถระ ดำรงอายุสังขาร โดยสมควรแก่กาลเวลาแล้ว ก็ดับขันธปรินิพพานที่ บันฑุกัมพลศิลาอาสน์ ณ ดาวดึงส์เทวโลก ท่านมีอายุไม่มากนัก เพราะท่านนิพพานก่อนพระพุทธรองค์ผู้เป็นพระบิดา ก่อนพระสารีบุตรผู้เป็นพระอุปัชฌาย์ ก่อนพระมหาโมคคัลลานะ ผู้เป็นพระอาจารย์

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ